

DOI:10.35774/app2024.01.181
УДК 347.4

Ольга Зозуляк,

доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник Лабораторії
проблем корпоративного права
ім. акад. В. В. Луця Науково-дослідного
інституту приватного права
і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака
НАПрН України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6108-4442>

Ірина Главач,

кандидат юридичних наук, асистент
кафедри теорії та історії держави та права
Навчально-наукового юридичного інституту
Прикарпатського національного
університету ім. Василя Стефаника
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5373-5938>

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ДОГОВОРУ ЕСКРОУ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕДУРИ СКВІЗ-АУТ

У науковій статті досліджується законодавче закріплення механізму використання договору рахунка умовного зберігання (ескроу) під час здійснення процедури сквіз-ауту, що обумовлено необхідністю забезпечення виконання права на викуп акцій домінуючим акціонером, не обмежуючи права міноритарних акціонерів на отримання виплат за їхні акції.

Розглядаються ключові аспекти запровадження вказаної договірної конструкції, зокрема правова природа ескроу, його роль у забезпеченні безпеки та довіри в процесі здійснення процедури сквіз-ауту, а також переваги та ризики, пов'язані з його використанням у таких процедурах.

Аналізується позитивний досвід регламентації цього інституту в законодавстві європейських країн та шляхи його імплементації у чинне законодавство України. Вказується на змішаній правовій природі договору ескроу.

Наголошується на потребі удосконалення положень чинного цивільного законодавства у частині регламентації участі бенефіціара як сторони договору ескроу, удосконалення регламентації строків внесення та зарахування коштів на рахунок.

Аргументується необхідність удосконалення саме процедурних аспектів під час банківських виплат у досліджуваних правовідносинах, зокрема в частині законодавчого розширення переліку підстав, за якими можуть бути перераховані кошти особі, яка не є бенефіціаром за договором ескроу.

Вказується на тенденції щодо деталізації в пунктах договору ескроу підстав та форм відповідальності сторін договору за його невиконання або неналежне виконання.

Ключові слова: договірне право, корпоративне право, договір, сторони договору, відповідальність за договором, договір ескроу, рахунок ескроу, підприємницьке товариство, акціонерне товариство, акціонер, викуп акцій, сквіз-аут.

Zozuliak O. & Hlavach I.

Certain aspects of the use of the escrow agreement in the implementation of the squeeze-out procedure

The scientific article examines the legislative consolidation of the mechanism for using the conditional storage account agreement (escrow) in the implementation of the squeeze-out procedure. This is necessary to ensure the fulfillment of the dominant shareholder's right to repurchase shares while not restricting the rights of minority shareholders to receive payments for their shares.

The critical aspects of implementing this contractual structure are considered, in particular, the legal nature of escrow, its role in ensuring security and trust in implementing the squeeze-out procedure, and the advantages and risks associated with its use in such procedures.

© Ольга Зозуляк, Ірина Главач, 2024

The positive experience of regulating this institute in the legislation of European countries and ways of its implementation in the current legislation of Ukraine are analyzed. This indicates the mixed legal nature of the escrow agreement.

It is noted that the provisions of the current civil legislation need to be improved in terms of regulating the beneficiary's participation as a party to the escrow agreement and improving the regulation of the terms for depositing and crediting funds to the account.

The necessity of improving the procedural aspects in implementing bank payments in the studied legal relations is argued, particularly in terms of the legislative expansion of the list of grounds on which funds can be transferred to a person who is not a beneficiary under the escrow agreement.

It is indicated that the tendency to detail the clauses of the contract escrow the grounds and forms of responsibility of the parties to the contract for its non-fulfillment or improper execution.

Keywords: contract law, corporate law, contract, parties to a long contract, liability under a contract, an escrow contract, an escrow account, an entrepreneurial company, a joint-stock company, a shareholder, redemption of shares, squeeze-out.

Постановка проблеми. Договір рахунка умовного зберігання (ескроу) є відносно новим інститутом цивільного права, оскільки набув законодавчого закріплення з прийняттям у 2017 р. Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» № 1983-VIII, у той час як світова практика послуговується такою договірною конструкцією ще з 30-х років XX ст. Крім того, у червні 2020 р. прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів», що також є однією із засад законодавчого регулювання вказаного інституту. Варто також наголосити, що у 2022 р. прийнято нову редакцію Закону України «Про акціонерні товариства», яким регулюється використання договору рахунка умовного зберігання (ескроу) під час процедури сквіз-ауту, що зумовлює необхідність детального аналізу вказаного питання, що становить мету цієї статті.

Наявність положень про договір рахунка умовного зберігання у регламентації процедури сквіз-ауту в законодавстві України значним чином пов'язане із євроінтеграційними процесами в Україні, а саме: зобов'язанням імплементувати положення Директиви № 2004/25/ЄС Європейського парламенту та Ради від 21 квітня 2004 р., що стосуються заявки та пропозиції ціни поглинання. Така Директива «визначає тільки загальні засади сквіз-ауту, зокрема питання справедливої ціни, процедурні питання кожна із держав-учасниць ЄС визначає самостійно на рівні національного законодавства» [1]. Вивчаючи це питання, провідні фахівці у цій сфері виокремлюють переваги запровадження процедури сквіз-ауту для сфери корпоративного права. Зокрема, такими є спрощення корпоративного управління [2, с. 255], зниження ризику рейдерського захоплення [3], скасування витрат на зв'язок із учасниками товариства [4], зменшення випадків фрірайдерства [5].

Як показує досвід європейських держав, залежно від системи права та особливостей регулювання цивільних відносин загалом, як договір рахунка умовного зберігання, так і сама процедура ескроу дещо різняться правовим регулюванням та своєю сутністю. Так, наприклад, в англосаксонській правовій системі такий інститут розглядається як спосіб забезпечення виконання зобов'язання [6, с. 4], у Німеччині договір ескроу є непоіменованим договором, що регулює відносини із зберігання із поєднанням різних елементів правовідносин сторін [7, с. 24–64]. В Україні питання щодо правової природи вказаного договору також не вирішені. Так, на рівні доктрини права відсутня єдність поглядів вчених щодо правової природи договору рахунка умовного зберігання. Частина науковців вважає договір ескроу договором зберігання, частина – способом забезпечення виконання зобов'язання, інші відносять його до агентського договору. У цьому зв'язку варто зазначити, що договір рахунка умовного зберігання не є жодним із цих договорів у класичному його розумінні, оскільки містить в елементи різних видів договорів, та, як наголошується у цивілістичній літературі, належить до змішаних договорів [8, с. 182; 9, с. 111; 10, с. 39].

З огляду на вищевказане внесені зміни до законодавства та досвід інших держав дали змогу легально закріпити у законодавстві України договір умовного рахунка умовного зберігання (ескроу) та особливості його використання у процедурі сквіз-ауту. Далі охарактеризуємо у загальних рисах поняття та елементи вказаної договірної конструкції в межах ЦК України. Так, визначення договору ескроу міститься в ст. 1076-1 ЦК України, згідно з якою «за договором рахунка умовного зберігання (ескроу) банк зобов'язується приймати та зараховувати на рахунок умовного зберігання (ескроу), відкритий

клієнту (володільцю рахунка), грошові кошти, отримані від володільця рахунка та/або від третіх осіб, та перераховувати такі кошти особі (особам), вказаній володільцем рахунка (бенефіціару або бенефіціарам), а в разі надання бенефіціаром письмової вказівки банку – особі (особам), вказаній бенефіціаром, якщо це передбачено відповідним договором, або повернути такі кошти володільцю рахунка за настання підстав, передбачених договором рахунка умовного зберігання (ескроу)» [11]. У ході аналізу даної статті, можна зробити висновок, що законодавець визначає сторони договору (банк, володільця рахунку та бенефіціар), предмет договору (грошові кошти), а також певні умови такого договору (використання грошових коштів банком, можливість повернення таких коштів володільцю рахунку тощо).

Оскільки предметом дослідження є застосування договору рахунка умовного зберігання під час процедури обов'язкового продажу акцій акціонерами на вимогу особи (осіб, що діють спільно), яка є власником домінуючого контрольного пакета акцій, то слід також звернутися до Закону України «Про акціонерні товариства», який визначає саме процедуру сквіз-ауту та особливості застосування договору ескроу під час вказаної процедури. Так, зокрема, ст. 95 згаданого Закону містить положення «про обов'язковість здійснення повідомлення про набуття права власності на домінуючий контрольний пакет акцій, строки і вимоги до такого повідомлення, обов'язкові дії, які повинні здійснити товариство після отримання повідомлення, вимоги щодо ціни акцій, щодо публічної безвідкличної вимоги, порядок сплати ціни акцій заявником, обов'язки Центрального депозитарію цінних паперів та інші процедурні питання щодо сквіз-ауту» [12].

Окремі питання використання договору ескроу під час процедури обов'язкового продажу акцій акціонерами на вимогу особи (осіб, що діють спільно), яка є власником домінуючого контрольного пакета акцій регулюються також підзаконними нормативно-правовими актами. Йдеться, зокрема, про Інструкцію про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків, яка затверджена Постановою Правління Національного банку України у липні 2022 р., в межах якої визначено механізм відкриття та закриття відповідного рахунка [13]. Так, підставою для відкриття такого рахунка є звернення суб'єкта до банку із заявою про відкриття рахунка та іншими необхідними документами, що визначені Інструкцією, а для закриття – припинення чи розірвання договору або обставини, що прописані в самому договорі. Рахунок має бути відкритий заявником публічної безвідкличної вимоги не пізніше дати надсилання такої вимоги, однак внесення коштів одночасно із такою вимогою – не є обов'язковим. Після переказу коштів на відкритий у встановленому порядку рахунок заявник надає необхідну інформацію товариству, яке потім повідомляє Центрального депозитарій, який протягом 3 робочих днів після отримання інформації від товариства знімає раніше встановлені обмеження і організовує переведення прав на відповідні акції з рахунків власників депозитарних установ на рахунок заявника вимоги. Як впливає з положень чинного законодавства, строк, протягом якого банк, в якому відкрито рахунок умовного зберігання (ескроу), зобов'язаний здійснювати відповідні виплати, становить 5 років. Отримувачі коштів з рахунка ескроу, які мають на це право, можуть отримати їх на вказані ними рахунки у банках або державних установах, де відповідно до закону є рахунки для сплати податків і зборів, або ж отримати готівкою, для цього їм потрібно звернутися до банку, в якому відкритий рахунок. Процедура, описана вище, доволі поширена, адже, як впливає з даних Національного депозитарію України, станом на листопад 2023 р. проведено близько 420 процедур сквіз-ауту [14].

У контексті наведеного варто зазначити, що банк також має право відмовити у перерахунку коштів, зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 1076-3 ЦК України, у разі, якщо вважає, що надані документи не відповідають умовам договору рахунка умовного зберігання (ескроу) за зовнішніми ознаками або іншим вимогам, встановленим договором рахунка умовного зберігання (ескроу). Показовим у цьому випадку є рішення Господарського суду міста Києва від 28.07.2021 р. у справі № 910/8329/21 [15]. Так, позивачу було відмовлено у виплаті відповідної суми коштів з мотивів того, що він не надав банку додаткових документів, які підтверджують зміну (внесення) даних в реєстрі акціонерів, або отримання банком від емітента офіційного листа щодо уточнення даних бенефіціара у реєстрі. Суд встановив, що позивач правомірно, відповідно до закону набув право вимоги до ПАТ «Комерційний банк «Акордбанк» щодо виплати грошових коштів у розмірі 68 480, 00 грн з рахунка умовного зберігання ескроу. Верховний Суд зробив правильний висновок, відповідно до якого, «оскільки позивач придбав право вимоги на торгах, то він не міг бути акціонером товариства, а, отже, не мав бути внесений до реєстру акціонерів. Одночасно придбане право вимоги надавало йому право на відповідний перерахунок коштів, а відмову відповідача (банку) у перерахуванні коштів на користь позивача слід вважати порушенням його права власності» [15]. Незважаючи на позитивну оцінку вказаної правової позиції, слід наголосити на потребі розширення

переліку підстав та документів, на підставі яких банк має право здійснювати з рахунка умовного зберігання ескроу, адже проблема, яка виникла, полягала у вказаному. Наведене дає змогу зробити висновок щодо потреби подальшого удосконалення саме процедурних моментів під час здійснення банківських виплат у досліджуваних правовідносинах, зокрема в частині законодавчого розширення переліку підстав, за якими можуть бути перераховані кошти особі, яка, наприклад, не є акціонером, проте придбала право вимоги, у зв'язку з чим має право на виплати за договором ескроу.

Незважаючи на законодавче регулювання питання застосування договору ескроу під час процедури сквіз-ауту, слід вказати, що окремі з його положень є суперечливими та неоднозначними. Це передусім стосується чіткості визначення сторін договору та питань обсягу їх залученості до взаємодії між собою у вказаній процедурі. Так, зокрема, щодо сторін договору, то ними відповідно до положень чинного цивільного законодавства виступають володілець рахунка, бенефіціар та банк. У цивілістичній літературі уже характеризувались вимоги до цих суб'єктів, зокрема вказувалось на те, що володільцем рахунка є клієнт банку, яким може бути дієздатна особа, що досягла чотирнадцятирічного віку; бенефіціаром слід вважати будь-яку фізичну особу, спеціальних вимог до такої особи законодавство не містить [16, с. 40]. Одночасно, характеризуючи сторони вказаного договору, варто погодитись із слушною позицією, яка висловлюється фахівцями щодо змішування понять «володілець рахунку (ескроу-агент)» та «особи, яка здійснює перерахування коштів на такий рахунок (депонента коштів)» [17], що, вважаємо, потребує чіткої визначеності та подальшого законодавчого розмежування.

Іншим суперечливим питанням слід вважати положення статей 1076-1 та 1076-7 ЦК України щодо участі бенефіціара як сторони договору ескроу. Так, зокрема ч. 2 ст. 1076-7 Кодексу, яка визначає порядок внесення змін до згаданого договору, вказується, що бенефіціар може не бути його стороною, тоді як ч. 1 ст. 1076-1 Кодексу, як вже було зазначено, визначає три сторони договору, серед яких є бенефіціар. По суті у положеннях ЦК України закріплюється участь бенефіціара як сторони досліджуваного договору, проте, коли йдеться про можливість внесення змін до договору, законодавець визначає норму щодо факультативної його участі, що потребує відповідного доопрацювання та узгодження законодавчого підходу у цьому питанні.

У контексті процедури сквіз-аут, особливістю договору рахунка ескроу є обмежена активна участь бенефіціара у взаємодії з іншими сторонами. Це, як наголошує професор О. С. Яворська, обумовлено правовою природою процедури сквіз-аут, та, за загальним правилом, її примусовим характером. Досліджувана процедура цілком може відбутися навіть за умови повної відмови бенефіціара від будь-якої форми участі в ній, зокрема відмови від звернення до банку для отримання належних йому за акції коштів [2, с. 257]. З такою позицією щодо впливу правової природи процедури сквіз-аут на залученість бенефіціара до її участі абсолютно погоджуємось.

Ще однією важливою проблемою, яка потребує аналізу, виступає строк, протягом якого заявник зобов'язаний внести кошти на рахунок умовного зберігання (ескроу). Загалом законодавець розмежує моменти відкриття рахунка умовного зберігання (ескроу) у процедурі сквіз-аут та внесення коштів на нього (ст. 95 та 96 Закону України «Про акціонерні товариства»). Однак, як наголошують фахівці, «строк, протягом якого заявник зобов'язаний внести кошти на рахунок умовного зберігання визначений у Законі доволі розмито, що дозволяє зробити помилкове припущення, за яким гроші потрібно внести на рахунок ескроу після надіслання інформації, яка визначена відповідними статтями Закону, а от їх зарахування відбудеться після спливу 20-ти робочих днів, відведених на подання конкуруючої вимоги» [16, с. 42]. З метою уникнення різного тлумачення положень закону пропонується замінити термін «зарахування» на термін «внесення» коштів [16, с. 42], з чим, вважаємо, є сенс погодитись.

Ретельний аналіз окремих зразків договору рахунка умовного зберігання (ескроу) дає змогу стверджувати, що банки по-різному регулюють свої відносини у цій сфері. Так, у питаннях відповідальності сторін банки користуються стандартними положеннями, що містяться у ЦК України щодо відповідальності сторін договору та підстави звільнення банку від відповідальності у випадку помилкового зарахування/списання грошових коштів з рахунка клієнта з вини клієнта або його контрагентів, а також у разі настання обставин непереборної сили [18]. Однак деякі банки все ж деталізують відповідальність сторін та закріплюють у пунктах договору відповідальність за справжність документів; за неналежне виконання зобов'язань між клієнтом і бенефіціаром; порушення валютного законодавства [19]. Така деталізація однозначно є важливою з метою формування у самих пунктах договору підстав та форм відповідальності сторін договору за його невиконання або ж неналежне виконання з урахуванням принципу диспозитивності та договірної свободи.

Висновки. Підсумовуючи усе вищенаведене, варто наголосити, що договір рахунка умовного зберігання (ескроу) є відносно новим, однак ефективним інститутом цивільного права, оскільки дає змогу проводити розрахунки між суб'єктами за допомогою третьої незалежної сторони. Маючи відповідні переваги, вказана договірна конструкція застосовується також у сфері корпоративного права, зокрема під час здійснення процедури сквіз-аут. Використання рахунка ескроу у процедурі обов'язкового викупу акцій на вимогу акціонера, який володіє домінуючим контрольным пакетом акцій, обумовлено також необхідністю забезпечення виконання права на викуп акцій домінуючим акціонером, при цьому не обмежуючи права міноритарних акціонерів на отримання виплат за їх акції.

Незважаючи на позитивні тенденції щодо використання договору рахунка умовного зберігання (ескроу) під час здійснення процедури обов'язкового продажу акцій акціонерами на вимогу особи, яка є власником домінуючого контрольного пакета акцій, такий механізм має певні недоліки, які потребують відповідних доопрацювань, зокрема в частині регламентації участі бенефіціара як сторони цього договору, удосконалення регламентації строків внесення та зарахування коштів на рахунок.

Окремо варто вказати на необхідності удосконалення саме процедурних моментів під час здійснення банківських виплат у досліджуваних правовідносинах, зокрема в частині законодавчого розширення переліку підстав, за якими можуть бути перераховані кошти особі, яка не є бенефіціаром за договором ескроу.

Подальше вивчення вказаної договірної конструкції у прив'язці з процедурою сквіз-аут, формування відповідних пропозицій щодо удосконалення цього інституту, дасть змогу ефективніше застосовувати ескроу під час процедури сквіз-аут, що зменшить випадки неоднозначного тлумачення норм права, а також призведе до усталення судової практики у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Уркевич В. Правові акти ЄС та Угода про асоціацію у практиці Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду. Міжнародна конференція «Застосування права ЄС у судовій практиці: європейський досвід для української перспективи». 2021. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Pravo_ES_.pdf (дата звернення: 04.02.2024)
2. Яворська О. С. Практика застосування процедури сквіз-аут та її вплив на впровадження рахунка умовного зберігання (ескроу) як нового виду банківських рахунків в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету Серія ПРАВО*. Вип. 80, ч. 1. 2023. С. 253–258.
3. Папаїка А. Удосконалення корпоративного законодавства – одне з головних завдань, яке поставила перед собою НКЦПФР на цей рік. *Юридична газета*. 2014. № 9–10. С. 30–31. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/cinni-papery-ta-fondoviy-rinok/udoskonalennyakorporativnogo-zakonodavstva-odne-z-golovnih-zavdan-yake-postavila-pered-soboyu-nkcp.html> (дата звернення: 04.02.2024)
4. Бігняк О. В. Запровадження процедур «сквіз-аут» та «селл-аут» в корпоративному законодавстві України. *Правове життя сучасної України: у 2 т.: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.)* / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса: 2019. Т. 1. С. 371–374. URL: <https://hdl.handle.net/11300/21144> (дата звернення: 04.02.2024)
5. Посикалюк О. О. Механізм примусового продажу акцій Squeeze-Out: досвід ЄС та перспективи впровадження в законодавство України. *Проблеми модернізації приватного права в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць / за заг. ред. Ю. В. Білоусова; Київ–Хмельницький, 2015. С. 94–102. URL: http://old.univer.km.ua/statti/posikalyuk_o.o._mehанизм_primusovogo_prodazhu_aktsiy_squeeze-out_dosvid_es_ta_perspektivi_vprovadzhennya_v_zakonodavstvo_ukrayini_14.pdf (дата звернення: 04.02.2024)*
6. Sherry Shindler Price. *Escrow Principles and Practices*. 2005. 497 p.
7. Gerster St. *Das Escrow Agreement als obligationsrechtlicher Vertrag*. Diss. Zürich, 1991. 151 p.
8. Іванова К. Ю. До питання про договір рахунку умовного зберігання (ескроу). 2019. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2019/29.11.19/_29_11_2019_27.pdf (дата звернення: 04.02.2024)
9. Білоус Ю. І. Правова природа договору умовного зберігання (ескроу): порівняльно-правовий аналіз. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4. (ч. 2). С. 108–111.
10. Згама А. О. Правова природа договору умовного депонування (ескроу). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 1. С. 36–39.
11. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.
12. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text/> (дата звернення: 04.02.2024)

13. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків, затв. Постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 р. № 162. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_29072022_162 (дата звернення: 04.02.2024)
14. Squeeze-out: копії публічних безвідкличних вимог. *Фондовий вісник НДУ*. URL: <https://www.csd.ua/squeeze-out-kopiyi-publichnyh-bezvidklychnyh-vymog/> (дата звернення: 04.02.2024)
15. Єдиний державний реєстр судових рішень. Справа № 910/8329/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98970475> (дата звернення: 04.02.2024)
16. Шпуганич І. Роль договору рахунку умовного зберігання (ескроу) у процедурі сквіз-аут. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2023. Вип. 75, ч. 2. С. 39–43.
17. Олійник П. За принципом ескроу. *Юридична газета online*. 2017. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/korporativne-pravo-ma/za-principom-eskrou-.html> (дата звернення: 04.02.2024)
18. Зразок договору рахунку умовного зберігання (ескроу). URL: <https://ap-bank.com/documents/download/613> (дата звернення: 04.02.2024)
19. Зразок договору рахунку умовного зберігання (ескроу). URL: <https://motor-bank.ua/upload/medialibrary/a08/%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%A0%D0%9E%D0%A3%202019.docx.pdf> (дата звернення: 04.02.2024)

References

1. Urkevych, V. (2021). Pravovi akty YeS ta Uhoda pro asotsiatsiiu u praktytsi Kasatsiinoho hospodarskoho sudu u skladi Verkhovnoho Sudu [Legal acts of the EU and the Association Agreement in the practice of the Court of Cassation in the Supreme Court]. *International conference «Application of EU law in judicial practice: European experience for the Ukrainian perspective»*. Retrieved from https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Pravo_ES_.pdf [in Ukrainian]
2. Yavorska, O. S. (2023). Praktyka zastosuvannya protsedury skviz-aut ta yii vplyv na vprovadzhennia rakhunka umovnoho zberihannia (eskrou) yak novoho vydu bankivskykh rakhunkiv v Ukraini [The practice of applying the squis-out procedure and its impact on introducing a conditional storage account (escrow) as a new type of bank account in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu Serii Pravo - Scientific Bulletin of Uzhgorod National University Series Law*, 80 (1), 253-258 [in Ukrainian]
3. Papaika, A. (2014). Udoskonalennia korporativnoho zakonodavstva – odne z holovnykh zavdan, yake postavyla pered soboiu NKTsPFR na tsei rik [Improving corporate legislation is one of the main tasks the NSSMC has set itself for this year]. *Yurydychna hazeta - Legal newspaper*, 9-10, 30-31. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/publications/practice/cinni-paperi-ta-fondoviy-rinok/udoskonalennyakorporativnogo-zakonodavstva--odne-z-golovnih-zavdan-yake-postavila-pered-soboyu-nkcp.html> [in Ukrainian]
4. Bignyak, O. V. (2019). Zaprovdzhennia protsedur «skviz-aut» ta «sell-aut» v korporativnomu zakonodavstvi Ukrainy [Introduction of procedures «squize-out» and «sell-out» in the corporate legislation of Ukraine]. *Pravove zhyttia suchasnoi Ukrainy: u 2 t.: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Odesa, 17 trav. 2019 r.) / vidp. red. H.O. Ulianova. Odesa: T. 1. - The legal life of modern Ukraine: in 2 vols.: International scientific-practical. conf. (Odessa, May 17, 2019) / edited by G.O. Ulyanov*. Odessa: 2019, 371-374. Retrieved from <https://hdl.handle.net/11300/21144> [in Ukrainian]
5. Posykaliuk, O. O. (2015). Mekhanizm prymusovoho prodazhu aktsii Sgueueze-Out: dosvid YeS ta perspektivy vprovadzhennia v zakonodavstvo Ukrainy [Mechanism of forced sale of Sgueueze-Out shares: EU experience and prospects for implementation in Ukrainian legislation]. *Problemy modernizatsii pryvatnoho prava v umovakh yevrointehratsii: zbirnyk naukovykh prats / za zah. red. Yu.V. Bilousova; Kyiv-Khmelnytskyi - Problems of Modernization of Private Law in the Conditions of European Integration: A Collection of Scientific Works/ gen. edited by Yu. V. Belousov; Kyiv-Khmelnytskyi*, 94-102. Retrieved from http://old.univer.km.ua/statti/posikalyuk_o.o._mekhanizm_prymusovogo_prodazhu_aktsiy_sgueueze-out_dosvid_es_ta_perspektivi_vprovadzhennya_v_zakonodavstvo_ukrayini_14.pdf [in Ukrainian]
6. Sherry Shindler, Price (2005). *Escrow Principles and Practices* [in English]
7. *Gerster St. Das Escrow (1991). Agreement als obligationsrechtlicher Vertrag*. Diss. Zürich, 151 [in German]
8. Ivanova, K. Yu. (2019). *Do pytannia pro dohovir rakhunku umovnoho zberihannia (eskrou) [To the issue of conditional storage account agreement (escrow)]*. Retrieved from https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2019/29.11.19/_29_11_2019_27.pdf [in Ukrainian]

9. Bilous, Yu. I. (2019). Pravova pryroda dohovoru umovnoho zberihannia (eskrou): porivnialno-pravovyi analiz [The legal nature of the conditional storage agreement (escrow): comparative legal analysis]. *Pivdennoukrainskyi pravnychi chasopys - South Ukrainian Legal Journal*, 4 (2), 108-111 [in Ukrainian]
10. Zgama, A. A. (2018). Pravova pryroda dohovoru umovnoho deponuvannia (eskrou) [Legal nature of escrow agreement]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal №1 - Legal scientific electronic journal*, 1, 36-39 [in Ukrainian]
11. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16 sichnia 2003 r. [Civil Code of Ukraine of January 16, 2003] (2003). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 40-44, 356 [in Ukrainian]
12. *Pro aktsionerni tovarystva: Zakon Ukrainy vid 27.07.2022 r. [On Joint Stock Companies: Law of Ukraine dated 27.07.2022]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text/> [in Ukrainian]
13. *Instruktsiia pro poriadok vidkryttia ta zakryttia rakhunkiv korystuvacham nadavachamy platizhnykh posluh z obsluhovuvannia rakhunkiv, zatv. Postanovoioi Pravlinnia Natsionalnoho banku Ukrainy vid 29.07.2022 r. № 162 [Instructions on the procedure for opening and closing accounts for users by payment service providers for servicing accounts, Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine of 29.07.2022 № 162]*. Retrieved from https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_29072022_162 [in Ukrainian]
14. Squeeze-out: kopii publichnykh bezvidklychnykh vymog [Squeeze-out: copies of public irrevocable requirements]. *Fondovi visnyk NDU - Fund Bulletin of NSU*. Retrieved from <https://www.csd.ua/squeeze-out-kopiyi-publichnykh-bezvidklychnykh-vymog/> [in Ukrainian]
15. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen. Sprava № 910/8329/21. [Unified state register of court decisions. Case No. 910/8329/21]*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98970475> [in Ukrainian]
16. Shpuganich, I. (2023). Rol dohovoru rakhunka umovnoho zberihannia (eskrou) u protseduri skviz-aut [The role of the conditional storage account agreement (escrow) in the squiz-out procedure]. *Naukovi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo - Scientific Bulletin of Uzhgorod National University. Series: Law*, 39-43 [in Ukrainian]
17. Oliinyk, P. (2017). Za pryntsyvom eskrou [On the principle of escrow]. *Yurydychna hazeta online - Legal newspaper online*. 2017. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/publications/practice/korporativne-pravo-ma/za-principom-eskrou-.html> [in Ukrainian]
18. *Zrazok dohovoru rakhunku umovnoho zberihannia (eskrou) [Sample contract of the conditional storage account (escrow)]*. Retrieved from <https://ap-bank.com/documents/download/613> [in Ukrainian]
19. *Zrazok dohovoru rakhunku umovnoho zberihannia (eskrou) [Sample contract of the conditional storage account (escrow)]*. Retrieved from <https://motor-bank.ua/upload/medialibrary/a08/%D0%95%D0%A1%D0%9A%D0%A0%D0%9E%D0%A3%202019.docx.pdf> [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 19.02.2024